

loop bepaald zien, zijn er aan onderworpen, maar worden door de stalen rails verhinderd er aan toe te geven. De kanonkogels en geweerkogels zijn er eveneens aan onderworpen, en kunnen er iets aan toegeven. Wie met een kanon in het noordelijk halfrond op een doel schiet, moet dus iets links aanleggen, omdat de kogel iets rechts afwijkt. De luchtdeeltjes van den wind en de waterdeeltjes eener zeestrooming zijn voortdurend aan die wet onderworpen. De oorzaak dier afwijking ligt in de samenwerking van twee feiten, nl. dat de Aarde een bol is, en dat de aardbol om zijn as wentelt. Wij zullen hierbij evenwel niet langer stilstaan.

Genoemde afwijking nu maakt, dat de passaten op het noordelijk halfrond noordoosten-winden, op het zuidelijk halfrond zuidoosten-winden worden, in plaats van noorden- en zuidenwinden te blijven. En deze afwijking valt waar te nemen bij alle winden, hoe zij ook ontstaan. Zoowel de moessons als de land- en zeewinden staan onder dienzelfden invloed. En de richting der winden in onze gewesten wordt door dien invloed mede beheerscht.

Land- en zeewinden, passaten en moessons behooren tot de regelmatige winden. Zij worden hoofdzakelijk gevonden in de warme luchtstreken der Aarde. Doch buiten deze vindt men winden, welke in den grond der zaak wel op dezelfde wijze ontstaan en door dezelfde wetten beheerscht worden, maar die, wegens de afwisseling en onregelmatigheid in de oorzaken van hun ontstaan, ook zelf onregelmatig en onzeker zijn in hun voorkomen en richting.

Dit is het geval in de gematigde luchtstreken en dus ook in onze gewesten. De winden zijn hier onregelmatig in richting; men weet niet vooraf, welken wind op een bepaalden tijd des jaars zal waaien. Wel vindt men ook hier door nauwkeurige statistieken, dat in eenig jaargetijde de eene windrichting meer voorkomt dan de andere, maar alleen door dergelijke waarnemingen valt dit te ontdekken en voor de kennis van den wind op een bepaalden dag heeft het weinig waarde.

De winden in de gewesten der onregelmatige luchtstroomen ontstaan, evenals alle winden, door verschil in luchtdrukking op nabij elkander gelegen plaatsen. Waar zich hier een gebied van lage drukking naast een gebied van hooger luchtdrukking bevindt, zal de lucht van het laatste gebied naar het eerste toestroomen.

De plaatsen, waar de luchtdrukking *lager is dan het gemiddelde*, zegt men, dat een *gebied van lage drukking* of eene *depressie* hebben. Waar de luchtdrukking *boven het gemiddelde* is, heeft men een *gebied van hooge drukking* of een *barometrisch maximum*. Ten einde deze depressies en maxima van luchtdrukking duidelijk voor te stellen, worden ze in kaart gebracht. Hiertoe worden alle plaatsen op eene kaart, die, tot het niveau der zee gereduceerd, op denzelfden tijd gelijke luchtdrukking hebben, door lijnen vereenigd. Deze lijnen noemt men *isobaren* of lijnen van *gelijke luchtdrukking*.

De isobaren duiden aan, waar er een gebied van hooge of lage luchtdrukking gevonden wordt, en de vorm der depressie blijkt daaruit tevens.